

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Рохман Богдан Михайлович
Контактний телефон викладача	0957037492
E-mail викладача	bogdan.rokhman@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=1107
Консультації	вівторок 11.55
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Філософія» читається студентам другого курсу спеціальності 231 – Соціальна робота. В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Філософії» акцент робиться на історико-філософській складовій напрямів думки, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до найважливіших філософських проблем.</p> <p>Курс лекцій присвячено основним тенденціям, характерним для розвитку античної, середньовічної, ренесансної, новочасної (з особливим акцентом на німецькій класиці) філософії та особливостям сучасного етапу розвитку філософського осягнення світу, актуальному стану розвитку філософських уявлень про буття, свідомість, пізнання, метод, людину, культуру та цивілізацію, суспільство та історичний процес. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Завдання, які покликані вирішити запропонована дисципліна, включають не лише засвоєння певних знань з таких галузей філософії, як історія філософії, онтологія, гносеологія, методологія, філософська антропологія, філософія культури та історії, соціальна філософія, але й набуття студентами вмінь опрацьовувати самостійно навчальну літературу, критично мислити та висловлювати свою точку зору на світоглядні питання. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування філософської наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.</p> <p>Завдання: розкрити предмет і завдання філософії, ознайомити з особливостями її історичного розвитку, експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, пояснити місце української філософської думки в контексті світової, з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати: характерні риси античного, середньовічного, ренесансного, новочасного та сучасного світогляду, найважливіші поняття філософії кожного з періодів, суть зв'язків та відмінностей між головними філософськими позиціями.</p> <p>вміти: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, орієнтуватися у світоглядних парадигмах, критично оцінювати соціальні, культурні, політичні та інші процеси.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	

Компетентності загальнонаукові:

- знання основних етапів та особливостей розвитку світової філософської думки;
- розуміння змісту найважливіших світоглядних проблем.

Компетентності інструментальні:

- здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз особливостей філософських поглядів мислителів різних історико-філософських періодів;
- здатність самостійно досліджувати теоретичні та прикладні проблеми філологічної науки;
- здатність оперувати найважливішими методами наукового пізнання.

Компетентності професійні:

- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі філософських досліджень;
- здатність розрізняти змістовні та формальні складові процесів та явищ, що вивчає філологія;
- здатність аналізувати структуру явищ та процесів, функції елементів систем, що вивчаються філологією;
- здатність критично осмислювати запропоновані завдання, які стосуються аналізу текстів першоджерел.

Компетентності соціальні:

- здатність критично мислити;
- здатність аргументувати на захист власної позиції.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	231 Соціальна робота	2	Н

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера-тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі 1. Філософія та світогляд. 2. Спільне та відмінне у філософії та науки, філософії та мистецтва, філософії та релігії. 3. Найважливіші риси філософського знання. 4. Методи та функції філософії. Система філософського знання	лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-12	підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, 4 год. (2 год. лекцій, 2 год. сем.)	5	Березень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)
	лекція,	1-12		5	

<p>Тема 2. Філософія Стародавнього світу.</p> <p>1. Передумови виникнення філософії. Досократівський етап у розвитку античної філософії.</p> <p>2. Класичний етап у розвитку античної філософії:</p> <p>3. Основні течії елліністично-римської філософії:</p> <p>а) епікуреїзм;</p> <p>б) стоїцизм;</p> <p>в) скептицизм;</p> <p>г) неоплатонізм</p> <p>4. Філософія Стародавньої Індії.</p> <p>5. Філософія Стародавнього Китаю.</p>	<p>групова робота, семінарське заняття, самостійна робота</p>		<p>підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, 6 год. (4 год. лекцій, 2 год. сем.)</p>		<p>Березень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
<p>Тема 3. Особливості розвитку філософської думки в Європі доби Середньовіччя, Відродження та Нового часу.</p> <p>1. Особливості філософії Середніх віків.</p> <p>2. Філософські ідеї мислителів доби Відродження та Реформації.</p> <p>3. Основні напрями філософії Нового часу.</p> <p>4. Німецька класична філософія.</p>	<p>лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота</p>	<p>1-12</p>	<p>підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, 6 год. (4 год. лекцій, 2 год. сем.)</p>	<p>5</p>	<p>Квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
<p>Тема 4. Зарубіжна філософія XIX–XX ст.</p> <p>1. Загальна характеристика сучасної зарубіжної філософії.</p> <p>2. Основні напрями розвитку філософії в Західній Європі у XIX – на початку XX століть:</p> <p>а) раціональна та ірраціональна філософія;</p> <p>б) класична та некласична філософія.</p>	<p>лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота</p>	<p>1-5,7,9-12</p>	<p>підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, 4 год. (2 год. лекцій, 2 год. сем.)</p>	<p>5</p>	<p>Квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>

<p>3. Провідні тенденції та течії сучасної зарубіжної філософії: а) екзистенційна філософія; б) філософія життя; в) філософія фрейдизму; г) філософія позитивізму; д) герменевтика; е) філософія постмодерну.</p> <p>4. Релігійна філософія: а) неотомізм; б) тейярдизм.</p> <p>Тема 5. Українська філософія.</p> <p>1. Історичні джерела формування української філософської думки. 2. Докласична доба української філософії. 3. Класична доба української філософії. Філософія Григорія Сковороди. 4. Філософія українського романтизму. 5. Українська академічна філософія. 6. Розвиток української філософії в XIX–XX ст.</p>	<p>лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 10-12</p>	<p>підготувати презентацію; підготувати конспект теми, 4 год. (2 год. лекцій, 2 год. сем.)</p>	<p>5</p>	<p>Квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
<p>Тема 6. Філософське розуміння світу та розвитку.</p> <p>1. Буття та його основні форми. 2. Поняття матерії, руху, простору і часу. 3. Філософський зміст категорії “світ”. 4. Розвиток і його ознаки. 5. Діалектика: основні категорії та закони.</p>	<p>лекція, групова робота, самостійна робота</p>	<p>1-12</p>	<p>підготувати конспект теми, 2 год. (2 год. лекцій., 1 год. сем.)</p>	<p>5</p>	<p>Квітень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
<p>Тема 7. Свідомість, її походження, сутність. Проблема пізнання у філософії.</p> <p>1. Проблема свідомості в історії філософії. 2. Відображення як всезагальна властивість матерії. Рівні відображення.</p>	<p>лекція, групова робота, самостійна робота</p>	<p>1-12</p>	<p>підготувати конспект теми. 1 год. (1 год. лекцій)</p>	<p>5</p>	<p>Травень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>

<p>3. Розвиток форм відображення, їх характеристика.</p> <p>4. Виникнення свідомості. Діалектика ідеального і матеріального.</p> <p>5. Свідомість: основні характеристики, структура, сутність.</p> <p>6. Суспільна свідомість, її структура, форми та функції.</p> <p>7. Проблема пізнання в історії філософії.</p> <p>8. Основні принципи пізнання.</p> <p>9. Гносеологічні корені агностицизму.</p> <p>Тема 8. Суспільство як об'єкт філософської рефлексії.</p> <p>1. Суспільство як специфічне матеріальне утворення. Суспільне буття.</p> <p>2. Сутність діалектико-матеріалістичного розуміння суспільства.</p> <p>К. Маркс про суспільно-економічні формації.</p> <p>3. Суспільне виробництво, його структура, і роль у суспільстві.</p> <p>4. Формаційний та цивілізаційний підходи у визначенні періодизації історії суспільства.</p> <p>5. Соціальна структура суспільства.</p>	<p>лекція, групова робота, самостійна робота</p>	<p>1-12</p>	<p>підготувати конспект теми. 1 год. (1 год. лекцій)</p> <p>Контрольна робота 6-8 теми. 1 год.</p>		<p>Травень 2020 р. (згідно з електронним розкладом)</p>
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 15 балів)</p>				
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінюється робота на 5 семінарських заняттях упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30</p>				

	балів розраховується як середнє арифметичне балів, отриманих на усіх заняттях з ваговим коефіцієнтом 6.
Лекційні заняття	За кожні два відвіданих лекційних заняття студент отримує один бал. У випадку здобуття максимальної кількості балів за усі відвідані лекційні заняття (4,5 бали) студент отримує додаткові бонусні 0,5 балів. У підсумку максимальна кількість балів за відвідані лекційні заняття може становити 5 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування та бали, отримані за відвідування лекцій.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, відвідування лекцій, підсумкове тестування, самостійну роботу (модуль 1) та бали, отримані під час іспиту (модуль 2). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат.

Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.

8. Рекомендована література

1. Андрущенко В. П., Михальченко М. І. Сучасна соціальна філософія: Курс лекцій. – К.: Генеза, 1996.
2. Андрущенко В. П., Волович В. І., Горлач М. І., Головченко Г. Т., Губерський Л. В. Філософія: Підручник. – Х.: Консум, 2000.
3. Арутюнов В. Х., Демченко М. М., Йосипенко С. Л., Кабика І. С., Круш О. О. Філософія: Навчально-метод. Посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: Київський економічний університет, 1999.
4. Бичко І. В., Бойченко І. В., Табачковський В. Г. та ін. Філософія. Підручник. – К., 2001.
5. Бойченко І. В. Філософія історії: Підручник для студ. вищих навч. закладів. – К.: Знання, 2000.
6. Возняк С. М., Голянич М. Ю., Москаленко Ю. М. Філософська думка України: імена та ідеї. – Івано-Франківськ, 2003.
7. Воронкова В. Г. Філософія: навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 464 с.
8. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вузів. – К.: Наукова думка, 1997.
9. Зарубіжна філософія ХХ ст. К., 1993.
10. Кондзьолка В. В. Філософія і її історія. – Львів, 1996.
11. Надольний І. Ф. Філософія: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2004.
12. Петрушенко В. Л. Філософія. – Львів, 2001.